

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:504

av **Jesper Skalberg Karlsson (M)**

Informationsplikten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över smittskyddslagen i syfte att avskaffa informationsplikten och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sedan hiv inkluderades i den svenska smittskyddslagstiftningen 1985 har kunskapen om överföringsriskerna ökat drastiskt. Under 2000-talet har forskningen gjort flera stora framsteg, men tyvärr har inte svensk lagstiftning gått i takt med den utvecklingen. Detta manifesteras tydligt i att den så kallade informationsplikten fortfarande är en del i smittskyddslagen – trots att den på flera sätt är otidsenlig och kontraproduktiv.

Enligt informationsplikten ska den som lever med hiv alltid informera sina sexpartner om sin hiv, vilket är en förhållningsregel som tillkom när man var övertygad om att en storskalig epidemi var förestående. Men redan när hiv skrevs in i smittskyddslagstiftningen nämndes att informationsplikten bör upphöra om botemedel upptäcks eller synen på smittsamhet förändras.

Att så har skett blev tydligt bl.a. år 2013 när Folkhälsomyndigheten slog fast att risken att överföra hiv genom sexuell kontakt vid välfungerande behandling, när kondom används, är närmast obefintlig. Och att även när kondom inte används bedöms risken som mycket liten. Det är välkommet, eftersom att 9 av 10 svenskar med hiv – genom de stora och viktiga framsteg som gjorts med bromsmediciner – får just en välfungerande behandling. Men att en människa med hiv, som bär på omätbara virusnivåer, då ska stigmatiseras borde förstås ifrågasättas.

Här är det viktigt att slå fast två saker. För det första är det enligt brottsbalken straffbart att försöka överföra och att faktiskt överföra hiv om man vet att man bär på viruset. Att det är så är självklart. För det andra är det främst de som inte vet att de bär på smittan, och därmed har en högre virusmängd i blodet, som har störst smittrisk. Att styra insatserna mot dessa människor, snarare än de som genomgår välfungerande behandling, borde därför vara prioriterat.

Idag får fler än 9 av 10 svenskar med hiv en välfungerande behandling, och har därför närmast obefintlig smittrisk och omätbara virusnivåer. Ändå finns det fortfarande en informationsplikt – som utöver ovan nämnda också leder till falsk trygghet när ansvaret för att skydda sig inte delas mellan alla. För det skall sägas: den som inte säger något kan bära på smittan utan att veta om det, och vid överföring av viruset gå fri eftersom informationsplikten inte gäller den som är ovetande.

Kort sagt finns det flera goda skäl att se över om den informationsplikt som omger hiv i smittskyddslagstiftningen är tidsenlig och förankrad i nu känd vetenskap. Det finns flera indikationer på att den inte är det. Tvärtom finns goda skäl att istället för en informationsplikt se över hur man kan stärka insatserna mot de människor som ovetandes bär på hiv och en förhöjd smittrisk. Detta bör ges regeringen till känna.

Jesper Skalberg Karlsson (M)